

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО

С Т А Н О В И Щ Е

От: *от доц. д-р Александра Йовчева Вълчева, УНСС, Юридически факултет, катедра Международно право и Право на ЕС*

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по научна специалност „Международно право“ в УНСС.

Автор на дисертационния труд: Екатерина Чуракова

Тема на дисертационния труд: „Analysis of International Legal Consequences of the Disappearance of the Territories of States“ („Анализ на международноправните последици от изчезването на териториите на държави“)

Основание: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед No 1366/28.05.2026 г. на Ректора на УНСС

1. Информация за дисертанта

Дисертантът Екатерина Чуракова се е обучавала по докторска програма „Международно право“ към катедра „Международно право и право на ЕС“ на Юридическия факултет на Университета за национално и световно стопанство по професионално направление 3.6. Право. Съгласно Заповед № 1546/07.06.2022 г. на ректора на УНСС тя е зачислена в докторантура на самостоятелна подготовка със срок на обучение три години, считано от 12.05.2022 г. до 12.05.2025 г. Научен ръководител на докторанта е проф. д-р Диана Петрова Ковачева.

Представеният дисертационен труд е резултат от самостоятелна, последователна и целенасочена научноизследователска работа, посветена на една от най-актуалните и комплексни проблематики на съвременното международно право и международноправните последици от възможното изчезване на държавни територии вследствие на климатичните промени.

От представените материали се установява, че докторантът е изпълнил изискванията за участие в процедурата по защита на дисертационния труд. След извършена проверка за съответствие с минималните национални изисквания по по чл. 26, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ, Екатерина Чуракова е допусната до публична защита, което потвърждава, че представените материали отговарят на установените академични критерии и изисквания.

Изборът на темата свидетелства за задълбочен интерес към съвременните предизвикателства пред международното право и за стремеж към изследване на

проблематика с нарастващо значение както за международноправната теория, така и за практиката на международните отношения.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертационният труд е разработен върху темата „*Analysis of International Legal Consequences of the Disappearance of the Territories of States*“, която се отличава с висока степен на актуалност и значимост за развитието на международното право, международните отношения и съвременните политики, свързани с устойчивото развитие. В условията на ускорени климатични промени, повишаване на морското равнище и ерозия на крайбрежните зони, особено остро се поставя въпросът за бъдещето на малките островни държави и възможността за частична или пълна загуба на тяхната територия. Това поражда комплекс от правни предизвикателства, засягащи държавността, суверенитета, международноправната правосубектност, морските пространства и защитата на засегнатото население.

В традиционната доктрина държавата се свързва с наличието на територия, постоянно население, ефективно правителство и способност за международни отношения. При сценарии, в които територията на вече призната държава изчезва или става необитаема, международноправната система се изправя пред качествено нови и недостатъчно уредени хипотези, които изискват преосмисляне на съществуващите концепции.

Дисертационният труд е с общ обем 214 страници и включва увод, четири глави, заключение и библиография. Структурата е последователна и съобразена с поставените изследователски цели и задачи. Използвана е широка палитра от източници, включително международноправни актове, съдебна практика, документи на международни организации и значителен обем научна литература, предимно на английски език. Библиографската база е обемна и съответства на сложността на разглежданата проблематика.

Изследването е изградено по логика, която преминава от общотеоретичните въпроси за ролята на територията в международното право към последиците от нейното изчезване, включително отражението върху държавността и правосубектността, както и към правните и хуманитарните измерения на климатично обусловените процеси. В заключителната част са разгледани възможни подходи за правна реакция и адаптация, включително концепции като преместване на държавни институции, алтернативни форми на държавност и други модели *de lege ferenda*.

Подходът на автора се отличава с интеграция между теоретичен, нормативен, сравнителен и практически анализ. Климатичните промени са поставени не като фон на изследването, а като фактор, който директно влияе върху трансформацията на основни институти на международното право. По този начин се откроява необходимостта от развитие на правни решения, които да отразяват новите реалности в международната система.

В структурно отношение първите части на труда поставят акцент върху територията като ключов елемент на държавността и нейната роля за упражняването на суверенитет и международноправна отговорност. Следва анализ на напрежението между

класическите разбирания за държавност и по-гъвкавите доктринални подходи, които допускат възможност за запазване на правосубектността при отсъствие на традиционни териториални основания.

Допълнително внимание е отделено на социалното и човешкото измерение на проблема, включително правното положение на лица, засегнати от климатично обусловено разселване, както и ограниченията на съществуващите международноправни механизми в тази област. Финалната част е насочена към възможни практически и нормативни решения, включително иновативни модели за организация на държавността и международноправното представителство при екстремни климатични сценарии.

Изложението се отличава с ясно структуриране на проблемите, аналитичен подход и стремеж към формулиране на аргументирани изводи, които надхвърлят чисто описателното ниво и се насочват към концептуално развитие на разглежданата проблематика.

3. Актуалност, теоретична и практическа значимост

Актуалността на разглежданата проблематика е безспорна и произтича от нарастващото влияние на климатичните промени върху различни измерения на международноправния ред. Днес те не се ограничават единствено до екологичната сфера, а засягат въпроси, свързани с международната сигурност, защитата на основните права, миграционните процеси, международната отговорност и стабилността на правната система в глобален мащаб. В този контекст особено значение придобиват уязвимите малки островни държави, при които реално съществува риск значителна част от територията или дори цялата територия да стане необитаема или да изчезне.

Тези процеси поставят редица сложни въпроси, отнасящи се до продължаването на държавността, международноправната правосубектност, гражданството, участието в международни организации, действието на международните договори, режима на морските пространства и правното положение на засегнатото население. В този смисъл проблемът придобива комплексен характер и обхваща множество взаимосвързани отрасли на международното право.

Теоретичната значимост на труда се изразява в критичното преосмисляне на утвърдени концепции, свързани с държавата, територията и суверенитета. Изследването поставя под въпрос доколко класическите критерии за държавност са достатъчни в ситуации, при които физическата основа на държавата е поставена под риск или напълно липсва в резултат на природни процеси. По този начин се откроява необходимостта от развитие на международноправната доктрина и адаптиране на основните ѝ институти към нови фактически реалности.

Практическата значимост на дисертацията се проявява в анализа на възможни подходи за правна реакция и институционално адаптиране. В тази насока се обсъждат различни решения, свързани със запазване на международноправната идентичност на държавите, управление на последиците от климатично обусловена миграция, както и развитие на нови модели на държавност и международно сътрудничество. Тези предложения имат значение както за правната теория, така и за бъдещи политики на международно и регионално ниво.

Съществен принос на изследването е и систематизирането на съществуващите доктринални и практически подходи към проблематика, която все още не е получила достатъчно цялостно научно разработване. Темата се отличава с изразена комплексност, тъй като обединява въпроси от различни области на международното право – държавност, суверенитет, правна личност, морско право и защита на човешките права в условията на климатични промени.

В рамките на анализа последователно се разглеждат ролята на територията като елемент на държавността, възможните последици от нейното изчезване, както и въпросите, свързани с климатично обусловените миграционни процеси. Представени са и различни доктринални позиции относно продължаването на държавността при липса на класическа териториална основа, включително концепции за държавност без територия, правителство *ex situ* и дигитални модели на държавна организация.

От методологична гледна точка се откроява използването на съчетание от нормативен, доктринален, сравнителноправен и казусен анализ, което позволява разглеждане на проблемите от различни перспективи. Този подход осигурява необходимата аналитична дълбочина и съответства на сложния характер на изследваната проблематика.

Впечатление прави и доброто познаване на съвременната международноправна литература и практика, както и стремежът към съчетаване на класически теоретични постановки с новите предизвикателства, произтичащи от климатичните промени. В своята цялост изследването демонстрира последователност в аргументацията и убедително изпълнение на поставените цели и задачи.

4. Методология и изпълнение на поставените цели и задачи

Приемам по същество формулираните от дисертанта научни и научно-приложни приноси, които отразяват основните резултати на изследването и неговата значимост за развитието на международноправната наука.

Сред най-съществените постижения на труда следва да се открие цялостното и систематизирано изследване на правните последици, свързани с възможното изчезване на държавни територии в резултат на климатичните промени. Авторът последователно анализира сложния въпрос за запазването на държавността и международноправната правосубектност при частична или пълна загуба на териториална основа, като поставя акцент върху ключови доктринални и практически проблеми.

Съществен принос представлява и задълбоченият анализ на правното положение на населението на уязвимите държави, включително въпросите, свързани с климатично обусловената миграция, възможното безгражданство и защитата на основните права на засегнатите лица. Този подход разширява изследването отвъд класическата държавоцентрична перспектива и включва ясно изразено хуманитарно измерение.

Допълнително значение има разглеждането и оценката на различни теоретични модели, насочени към съхраняване на държавността в условия на липса на традиционна териториална основа. В тази връзка са анализирани концепции като алтернативни форми на държавност, институционална приемственост извън територията и дигитални модели

на държавна организация, които се разглеждат в контекста на възможното развитие *de lege ferenda*.

Трудът предлага и обосновани насоки за бъдещо развитие на международното право, насочени към адаптиране на съществуващите правни механизми към предизвикателствата, произтичащи от климатичните промени. В този смисъл приносите имат както теоретична стойност, така и ясно изразено практическо приложение.

Използваният изследователски подход е комплексен и включва съчетание на нормативноправен, сравнителноправен, доктринален, историко-правен и казусен анализ. Тази методологична комбинация е адекватна на сложността на разглежданата проблематика и позволява многостранно осветляване на основните въпроси.

Особено положително следва да се оцени използването на емпирични и практически ориентирани примери, включително анализ на уязвими островни държави, което придава конкретност на изследването и го предпазва от прекомерна абстрактност.

По този начин се демонстрира разбиране, че международното право се развива не само чрез доктринални конструкции, но и чрез реакция на реални международни процеси.

Постигнатите резултати показват добро равнище на научна зрялост, способност за критичен анализ и умение за интегриране на различни източници включително международноправни актове, съдебна практика, *soft law* и материали на международни организации. Това допринася за убедителността на направените изводи и за цялостната стойност на изследването.

5. Оценка на научните и научно-приложните резултати и приноси

Научните и научно-приложните резултати от дисертационното изследване се отличават със съществена значимост и последователност. Сред основните постижения следва да се подчертае цялостното структуриране и аналитично обобщаване на правните въпроси, възникващи при възможното изчезване на държавни територии. Авторът разглежда тази проблематика в широк контекст, като я свързва не само с морското и екологичното право, но и с основни институти на международното право като държавност, правосубектност, права на човека, миграционни процеси и международна отговорност.

Съществен принос представлява и задълбоченият анализ на възможността за продължаване на държавността при липса на класическа териториална основа. В тази връзка са представени и критично обсъдени различни теоретични подходи, като изследването не се ограничава до една доктринална позиция, а поставя съществуващите виждания в сравнителен и аналитичен контекст, което засилва неговата научна стойност.

Особено важно е разработването на възможни правни и институционални механизми, насочени към съхраняване на държавността и международноправната правосубектност. В тази посока се разглеждат различни модели, включително институционална приемственост извън територията, адаптиране на морскоправния режим, договорни решения и форми на международно сътрудничество. Тези предложения имат потенциално значение за бъдещото развитие на международноправната уредба.

Значително внимание е отделено и на статута на лицата, засегнати от климатично обусловени процеси на разселване. Изследването подчертава ограниченията на съществуващите правни механизми и необходимостта от по-целенасочена защита на основни права, включително граждански, политически и социални, както и гарантиране на човешкото достойнство в условия на климатична несигурност.

Приносен момент е и извеждането на връзката между климатичните промени и международната сигурност. Авторът аргументирано показва, че изчезването на държавни територии може да има многоизмерни последици, включително върху миграционните процеси, международните договорни отношения, разпределението на морски ресурси и функционирането на международните организации. Това позволява разглеждането на проблема в по-широка стратегическа и системна рамка.

Положително следва да се оцени и превантивният характер на изследването, който акцентира върху необходимостта международното право да развива механизми за реакция преди настъпването на кризисни ситуации, а не единствено след тяхното възникване. Това придава допълнителна практическа стойност на труда и го прави релевантен за бъдещи политики и регулаторни решения.

6. Оценка на публикациите и автореферата

По темата на дисертационния труд са представени три научни публикации: „Държавността на потапящите се островни държави в международното право: трайна или не?“ (New Legal Journal, 2025, No. 6 (48)); „Международноправен анализ на последиците от изчезването на държавна територия вследствие на климатичните промени“ (Young Researcher, Jurisprudence, 2025, No. 26 (577)); и „Анализ на международноправните подходи към изчезването на територии на островни държави, причинено от климатичните промени“ (New Legal Journal, 2025, No. 6 (48)).

Публикациите са пряко свързани с дисертационното изследване и отразяват основни негови резултати, като същевременно допринасят за тяхното разпространение в научната литература.

Те обхващат ключови въпроси, свързани с държавността на застрашените островни държави, последиците от изчезването на територията им и възможните международноправни решения на този проблем. По този начин се откроява последователност в научните търсения на дисертанта и се потвърждава органичната връзка между отделните публикации и основния труд.

Наред с тях е представена и допълнителна публикация, която не е пряко свързана с темата на дисертацията, но показва по-широк научен интерес на автора към международноправната и политическата проблематика, както и способност за работа върху различни актуални въпроси в областта.

В публикационната дейност се вижда, че резултатите от изследването постепенно навлизат в научен оборот, а публикациите изпълняват функцията на естествено продължение на дисертационната работа, а не на формално приложение към нея.

Авторефератът отразява точно и систематизирано съдържанието на дисертационния труд, включително неговата структура, цели, задачи, използвана

методология и основни резултати. Той представя обобщено и ясно основните научни тези и позволява да се проследи логиката на изследването.

Посочените научни и научно-приложни приноси съответстват на съдържанието на труда, а авторефератът изпълнява своето предназначение като синтезирано, но пълноценно представяне на дисертационното изследване.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Към дисертационния труд могат да се формулират няколко кратки препоръки с изцяло позитивен характер, които не променят общата му висока оценка.

При бъдещо развитие на изследването би било удачно по-отчетливо да се диференцират действащите правни положения от хипотезите за тяхната еволюция, както и да се задълбочат отделни въпроси, свързани с модели на държавност при липса на територия и отражението върху морскоправния режим при климатични промени.

Полезно би било и по-строго уеднаквяване на терминологията при нови доктринални понятия, с оглед по-голяма яснота и устойчивост на използваните дефиниции.

Тези бележки имат характер на насоки за бъдещо надграждане и не засягат научните достойнства на дисертационния труд, който запазва своята висока оценка.

8. Заключение

Представеният дисертационен труд на тема „Analysis of International Legal Consequences of the Disappearance of the Territories of States“ е самостоятелно и завършено научно изследване по актуален и значим проблем на международното право. Той демонстрира добра теоретична подготовка, задълбочен анализ и умение за работа с релевантни международноправни източници, като съчетава класически подходи с нови предизвикателства, произтичащи от климатичните промени.

Изследването се отличава със своята научна и научно-приложна стойност, като допринася за развитието на доктрината относно държавността, суверенитета, територията, морските пространства и защитата на населението в условия на екологични трансформации. Темата е разработена последователно и аргументирано, а постигнатите резултати имат значение както за теорията, така и за практиката.

Представените публикации и авторефератът са в съответствие с основното съдържание на дисертацията и подкрепят изводите на изследването. Като цяло трудът отговаря на изискванията за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ и показва способност за самостоятелна научна работа и формулиране на собствени научни позиции по сложна проблематика.

Въз основа на всичко изложено давам положителна оценка на дисертационния труд и убедено предлагам на уважаемото научно жури да присъди на Екатерина Чуракова образователната и научна степен „доктор“ в професионално направление 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6. Право, докторска програма „Международно право“ в Университета за национално и световно стопанство.

Дата: 23.06.2026 г.

Подпис :

Място: София

(доц.д-р Александра Йовчева Вълчева)

UNIVERSITY OF NATIONAL AND INTERNATIONAL ECONOMICS

STATEMENT

By: *Assoc. Prof. Dr. Aleksandra Yovcheva Valcheva, University of National and World Economy (UNWE), Faculty of Law, Department of International Law and EU Law.*

Author of the doctoral thesis: Ekaterina Churakova

Title of the doctoral thesis: ‘Analysis of the International Legal Consequences of the Disappearance of the Territories of States’

Basis: participation as a member of the academic jury for the defence of the doctoral thesis in accordance with Order No. 1366 of 28 May 2026 of the Rector of the University of National and World Economy

1. Information about the doctoral candidate

The PhD candidate, Ekaterina Churakova, has pursued doctoral studies in the PhD programme “International Law” at the Department of International Law and EU Law, Faculty of Law, University of National and World Economy, within professional field 3.6 Law. Pursuant to Order No. 1546/07.06.2022 issued by the Rector of UNWE, she was admitted to a self-directed doctoral training programme with a duration of three years, from 12.05.2022 to 12.05.2025. The doctoral candidate’s academic supervisor is Prof. Dr. Diana Petrova Kovacheva.

The submitted dissertation is the result of independent, consistent, and purposeful research work devoted to one of the most current and complex issues of contemporary international law, namely the international legal consequences of the possible disappearance of state territories due to climate change.

From the submitted materials, it is established that the doctoral candidate has fulfilled the requirements for participation in the dissertation defence procedure. Following verification of compliance with the national minimum requirements under Article 2b, paragraphs 2 and 3 of the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria Act, Ekaterina Churakova has been admitted to public defence, which confirms that the submitted materials meet the established academic standards and requirements.

The choice of topic demonstrates a deep interest in the contemporary challenges facing international law and an aspiration to study issues of growing importance both for international legal theory and for the practice of international relations.

2. General description of the doctoral thesis

The dissertation is developed on the topic “Analysis of International Legal Consequences of the Disappearance of the Territories of States”, which is characterized by a high degree of relevance and significance for the development of international law, international relations, and contemporary policies related to sustainable development. In the context of accelerating climate change, rising sea levels, and coastal erosion, the issue of the future of small island states and the possibility of partial or complete loss of their territory becomes particularly acute. This gives rise to a complex set of legal challenges affecting statehood, sovereignty, international legal personality, maritime spaces, and the protection of affected populations.

In traditional doctrine, a state is associated with the existence of territory, a permanent population, an effective government, and the capacity to enter into international relations. In scenarios where the territory of an already recognized state disappears or becomes uninhabitable, the international legal system faces qualitatively new and insufficiently regulated situations that require a reassessment of existing legal concepts.

The dissertation comprises 214 pages and includes an introduction, four chapters, a conclusion, and a bibliography. Its structure is coherent and aligned with the research aims and objectives. A wide range of sources has been used, including international legal instruments, case law, documents of international organizations, and a substantial body of scholarly literature, predominantly in English. The bibliographic base is extensive and corresponds to the complexity of the subject matter.

The study is built on a logic that moves from general theoretical questions concerning the role of territory in international law to the consequences of its disappearance, including the implications for statehood and legal personality, as well as the legal and humanitarian dimensions of climate-induced processes. The concluding part examines possible approaches to legal response and adaptation, including concepts such as relocation of state institutions, alternative forms of statehood, and other *de lege ferenda* models.

The author’s approach is characterized by an integration of theoretical, normative, comparative, and practical analysis. Climate change is not treated as a background factor, but as a driving force directly influencing the transformation of core institutions of international law. This highlights the need for legal solutions that reflect the emerging realities of the international system.

Structurally, the initial parts of the dissertation emphasize territory as a key element of statehood and its role in the exercise of sovereignty and international legal responsibility. This is followed by an analysis of the tension between classical understandings of statehood and more flexible doctrinal approaches that allow for the preservation of legal personality in the absence of traditional territorial foundations.

Further attention is given to the social and human dimension of the issue, including the legal status of persons affected by climate-induced displacement and the limitations of existing international legal mechanisms in this field. The final part is devoted to possible practical and normative solutions, including innovative models for organizing statehood and international legal representation under extreme climate scenarios.

The presentation is characterized by a clear structuring of issues, an analytical approach, and an effort to formulate well-reasoned conclusions that go beyond a purely descriptive level and aim at the conceptual development of the subject matter.

3. Relevance, theoretical and practical significance

The relevance of the examined topic is unquestionable and stems from the growing impact of climate change on various dimensions of the international legal order. Today, these effects are no longer confined to environmental issues alone but extend to matters of international security, the protection of fundamental rights, migration processes, international responsibility, and the overall stability of the global legal system. In this context, particular importance is attached to vulnerable small island states, which face a realistic risk that a significant part of their territory, or even their entire territory, may become uninhabitable or disappear.

These developments raise a series of complex questions concerning the continuation of statehood, international legal personality, citizenship, participation in international organizations, the operation of international treaties, the regime of maritime spaces, and the legal status of affected populations. In this sense, the problem is highly multifaceted and spans multiple interconnected branches of international law.

The theoretical significance of the work lies in its critical reassessment of established concepts related to the state, territory, and sovereignty. The study questions whether the classical criteria for statehood remain sufficient in situations where the physical basis of the state is endangered or completely absent as a result of natural processes. This highlights the need for further development of international legal doctrine and for the adaptation of its core institutions to new factual realities.

The practical significance of the dissertation is reflected in the analysis of possible approaches to legal response and institutional adaptation. In this regard, various solutions are discussed, including the preservation of the international legal identity of states, the management of climate-induced migration, and the development of new models of statehood and international cooperation. These proposals are relevant both for legal theory and for future policy-making at international and regional levels.

A key contribution of the research is the systematization of existing doctrinal and practical approaches to a topic that has not yet been comprehensively developed in legal scholarship. The subject is characterized by a high degree of complexity, as it combines issues from different areas of international law, statehood, sovereignty, legal personality, the law of the sea, and human rights protection in the context of climate change.

Within the analysis, the role of territory as a constitutive element of statehood is consistently examined, along with the potential consequences of its disappearance and the issues related to climate-induced migration. The study also presents various doctrinal positions on the continuation of statehood in the absence of a classical territorial basis, including concepts such as deterritorialized statehood, ex situ government, and digital models of state organization.

From a methodological perspective, the combination of normative, doctrinal, comparative legal, and case-based analysis stands out, enabling a multi-perspective

examination of the issues. This approach provides the necessary analytical depth and corresponds to the complexity of the subject matter.

The dissertation also demonstrates a solid understanding of contemporary international legal literature and practice, as well as an effort to combine classical theoretical foundations with emerging challenges arising from climate change. Overall, the research is characterized by coherence in argumentation and a convincing fulfillment of the stated aims and objectives.

4. Methodology and achievement of the set objectives and tasks

The scientific and applied contributions formulated by the author are endorsed in substance as reflecting the main results of the research and its significance for the development of international legal scholarship.

Among the most important achievements of the work is the comprehensive and systematic analysis of the legal consequences associated with the potential disappearance of state territories as a result of climate change. The author consistently examines the complex issue of the preservation of statehood and international legal personality in cases of partial or total loss of territorial basis, placing particular emphasis on key doctrinal and practical challenges.

A significant contribution is also the in-depth analysis of the legal status of populations in vulnerable states, including issues related to climate-induced migration, possible statelessness, and the protection of the fundamental rights of affected individuals. This approach extends the study beyond a traditional state-centred perspective and introduces a clearly articulated humanitarian dimension.

Additional importance is attached to the examination and assessment of various theoretical models aimed at preserving statehood in the absence of a traditional territorial basis. In this regard, the author analyzes concepts such as alternative forms of statehood, institutional continuity beyond territory, and digital models of state organization, considered within the framework of possible *de lege ferenda* developments.

The dissertation also offers well-founded guidelines for the future development of international law, aimed at adapting existing legal mechanisms to the challenges arising from climate change. In this sense, the contributions possess both theoretical value and clear practical relevance.

The research approach is comprehensive and combines normative legal analysis, comparative legal methods, doctrinal and historical-legal analysis, as well as case-based study. This methodological combination is appropriate to the complexity of the subject and allows for a multifaceted examination of the key issues.

Particularly positive is the use of empirical and practice-oriented examples, including the analysis of vulnerable island states, which adds concreteness to the research and prevents excessive abstraction.

In this way, the author demonstrates an understanding that international law develops not only through doctrinal constructions but also through responses to real international processes.

The results achieved demonstrate a good level of scholarly maturity, capacity for critical analysis, and the ability to integrate diverse sources, including international legal instruments,

case law, soft law, and materials of international organizations. This contributes to the persuasiveness of the conclusions and to the overall academic value of the research.

5. Assessment of the scientific and applied scientific results and contributions

The scientific and applied results of the dissertation are characterized by substantial significance and coherence. Among the key achievements is the comprehensive structuring and analytical synthesis of the legal issues arising from the potential disappearance of state territories. The author addresses this problem in a broad context, linking it not only to the law of the sea and environmental law, but also to core institutions of international law such as statehood, legal personality, human rights, migration processes, and international responsibility.

A significant contribution is also the in-depth analysis of the possibility of the continuation of statehood in the absence of a classical territorial basis. In this regard, various theoretical approaches are presented and critically examined. The study does not confine itself to a single doctrinal position but instead places the existing perspectives in a comparative and analytical framework, thereby enhancing its scholarly value.

Particularly important is the development of potential legal and institutional mechanisms aimed at preserving statehood and international legal personality. In this respect, the dissertation examines various models, including institutional continuity beyond territory, adaptation of the law of the sea regime, treaty-based solutions, and forms of international cooperation. These proposals may have significant relevance for the future development of international legal regulation.

Considerable attention is also devoted to the status of individuals affected by climate-induced displacement processes. The study highlights the limitations of existing legal mechanisms and the need for more targeted protection of fundamental rights, including civil, political, and social rights, as well as the safeguarding of human dignity under conditions of climate insecurity.

A notable contribution is the articulation of the link between climate change and international security. The author convincingly demonstrates that the disappearance of state territories may have multidimensional consequences, including impacts on migration processes, international treaty relations, the allocation of maritime resources, and the functioning of international organizations. This allows the issue to be examined within a broader strategic and systemic framework.

The preventive orientation of the research is also positively assessed, as it emphasizes the need for international law to develop mechanisms of response prior to the emergence of crisis situations, rather than solely after their occurrence. This adds further practical value to the work and makes it relevant for future policy and regulatory developments.

6. Assessment of the publications and the abstract

The dissertation is accompanied by three scientific publications: “Statehood of Sinking Island States in International Law: Enduring or Not?” (New Legal Journal, 2025, No. 6 (48)); “International Legal Analysis of the Consequences of the Disappearance of State Territory as

a Result of Climate Change” (Young Researcher, Jurisprudence, 2025, No. 26 (577)); and “Analysis of International Legal Approaches to the Disappearance of Island State Territories Caused by Climate Change” (New Legal Journal, 2025, No. 6 (48)).

These publications are directly related to the dissertation research and reflect its key results, while also contributing to their dissemination within academic literature. They address central issues concerning the statehood of vulnerable island states, the consequences of territorial loss, and possible international legal solutions to these challenges. In this way, they demonstrate consistency in the author’s scholarly work and confirm the organic connection between the individual publications and the main dissertation.

In addition, an additional publication has been presented, which is not directly related to the dissertation topic, but it indicates a broader academic interest of the author in international legal and political issues, as well as the ability to engage with diverse contemporary topics in the field.

The publication activity shows that the results of the research are gradually entering academic circulation, and the publications function as a natural extension of the dissertation work rather than a formal supplement.

The abstract accurately and systematically reflects the content of the dissertation, including its structure, aims, objectives, methodology, and main findings. It presents the core scientific arguments in a clear and concise manner, allowing the logical development of the research to be followed.

The stated scientific and applied contributions correspond to the content of the dissertation, and the abstract fulfills its purpose as a synthesized yet comprehensive presentation of the research.

7. Critical comments, recommendations and questions

A few brief recommendations of an entirely positive nature may be formulated in relation to the dissertation, which do not affect its overall high evaluation.

In the future development of the research, it would be advisable to more clearly distinguish between the existing legal framework and hypotheses concerning its potential evolution, as well as to further deepen certain issues related to models of statehood in the absence of territory and their implications for the law of the sea in the context of climate change.

It would also be beneficial to ensure greater consistency in the use of terminology when introducing new doctrinal concepts, in order to enhance clarity and conceptual stability of the definitions employed.

These remarks should be understood as guidance for further scholarly development and do not affect the academic merits of the dissertation, which retains its high overall

8. Conclusion

The dissertation entitled “*Analysis of International Legal Consequences of the Disappearance of the Territories of States*” is an independent and complete scientific study addressing a topical and significant issue of international law. It demonstrates solid theoretical

preparation, in-depth analysis, and the ability to work with relevant international legal sources, combining classical approaches with emerging challenges arising from climate change.

The research is characterized by both scientific and applied value, contributing to the development of doctrine concerning statehood, sovereignty, territory, maritime spaces, and the protection of populations in conditions of environmental transformation. The topic is developed in a consistent and well-reasoned manner, and the results achieved are relevant both for legal theory and practice.

The submitted publications and the abstract correspond to the main content of the dissertation and support its conclusions. Overall, the work meets the requirements for the acquisition of the educational and scientific degree “Doctor” and demonstrates the candidate’s ability for independent scholarly research and for formulating original scientific positions on a complex subject. Based on the above, I give a positive evaluation of the dissertation and confidently recommend to the distinguished academic jury that Ekaterina Churakova be awarded the educational and scientific degree “Doctor” in Professional Field 3. Social, Economic and Legal Sciences, Professional Direction 3.6 Law, Doctoral Programme “International Law” at the University of National and World Economy.

Date: 23.06.2026

Signature:

Place: Sofia

(Assoc. Prof. Dr. Aleksandra Yovcheva Valcheva)